วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2554

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก

THE STUDY OF THE SATISFACTION OF GOVERNMENTAL OFFICERS' IMPLEMENTATION AND TEACHERS' IMPLEMENTATION AT COMMUNALSTUDY CENTER UNDER THE INFORMAL STUDY SERVICE CENTER OF DISTRICT SCHOOLS IN THE EASTERN PART

สมถวิล คำทอง[1] เปรมจิตร บุญสาย[2] และอรสา โกศลานันทกุล[1]
Somthawin Kumthong[1], Premjit Bunsai[2], and Orasa Kosalanantakul[1]

[1]หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
[2]หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ และครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกจำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในงานวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 226 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประสบการณ์ การทำงาน และวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

This research aimed to study the satisfaction and to compare the satisfactory level of governmental officers' implementation and teachers' implementation at Communal Study Center under the Informal Study Service Center of District Schools in the eastern part. The study group consisted of 226 samples with stratified random sampling and was classified in according to position, experience and educational qualification. Tool used in data collection was a questionnaire with 5 levels of rating scale type at the reliability of 0.94. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were as follows.

1. Overall the satisfaction of governmental officers' implementation and teachers' implementation at Communal Study Center under the Informal Study Service Center of District Schools in the eastern part was in a high level.

2. Comparing result of the satisfactory level governmental officers' implementation and teachers' implementation at Communal Study Center under the Informal Study Service Center of District Schools in the eastern part based on position, experience and educational qualification had no significance in statistics.

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ พนักงานราชการ ศูนย์การเรียนชุมชน

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญและจำเป็นมุ่งพัฒนาคนให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนาประเทศ ให้มีความรู้ความสามารถ คิดอย่างมีระบบ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจแก้ปัญหา

ของตนเองได้ ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของตนเองได้ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถเลือกรับหรือปรับตัวให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 5) มาตรา 6 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขปัจจัยที่จะช่วยให้บุคคลทำงานประสบผลสำเร็จก็คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันเป็นอย่างสูง องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีเพิ่มเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปรับเปลี่ยนองค์กรให้เป็นองค์กรยุคอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบสนองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปเพราะฉะนั้นในการปฏิบัติงานต่าง ๆ จะดำเนินไปอย่างราบรื่นได้ต้องอาศัยพนักงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานที่มีความพึงพอใจในการทำงานย่อมปฏิบัติงานได้สำเร็จและได้ผลดีมากกว่าคนที่ไม่มีความพอใจในการทำงาน ไม่ว่าปัจจัยนั้นจะมาจากสาเหตุใด ผู้บริหารที่ฉลาด จึงควรพยายามที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ยิ่ง ๆ ขึ้นไปและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน Jacobson (1963: 92) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของข้าราชการในการทำงานได้แก่ ทัศนคติที่ข้าราชการมีต่อผู้บริหารความพึงพอใจที่ข้าราชการมีความเป็นส่วนตัวกับกระทรวง ความมีเสรีภาพในการทำงานตามแผนงานของหน่วยงานโอกาสในการเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องหน่วยงานทัศนคติต่อการบริหารงานของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ถ้าบุคคลมีความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในทางบวกจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีการเสียสละอุทิศกาย แรงใจ และสติปัญญาให้แก่งานมาก ตรงกันข้ามถ้าบุคคล มีความรู้สึกหรือเจตคติที่มีต่อการปฏิบัติงานในทางลบ จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่งาน ทำให้ไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก มีศูนย์ในสังกัดจำนวน 9 จังหวัด 73 ศูนย์ ตั้งกระจายอยู่หมู่บ้านหรือชุมชนในเขตอำเภอ พนักงานราชการและครูเรียนชุมชนที่ปฏิบัติงานในศูนย์ จำนวน 700 คน การปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พบว่า พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนมีปัญหาและอุปสรรค ที่แตกต่างกัน เช่นสภาพศูนย์การเรียนชุมชนไม่เอื้อต่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน บางท้องที่ไม่ได้รับการยกย่องจากชุมชน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณ ที่ไม่เป็นธรรมจากหน่วยงานระดับสูง ทำให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนขาดขวัญกำลังใจ ทำให้ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจึงควรที่จะได้สนใจและส่งเสริมให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน

เกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน เพื่อจะช่วยให้การดำเนินงานในโรงเรียนประสบความสำเร็จ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การดำเนินงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประสบความสำเร็จนั้น คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จึงมีความสนใจที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก และเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ผลจากการศึกษาจะนำไปใช้ เป็นข้อมูลในการยกระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์ การเรียนชุมชนให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด

2. พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประสบการณ์การทำงาน และ วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ และครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก 9 จังหวัด คือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว รวมประชากรจำนวน 700 คน โดยแยกเป็นพนักงานราชการ จำนวน 218 คน เป็นครูศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 482 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก 9 จังหวัด คือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ Krejcie and Morgan จำนวน 226 คน โดยแยกเป็นพนักงานราชการ 50 คน ครูศูนย์การเรียนชุมชน 176 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประเภทคำถามปลายปิด (Closed Form) ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (Numerical Rating Scale) มี 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ซึ่งจะครอบคลุมขอบข่ายงานการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก

3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าดัชนีที่ได้มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 มีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อความเที่ยงตรงของเนื้อหา

4.2 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน จำนวน 30 เพื่อหา ความเชื่อมั่น

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

5.2 ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

6.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่วัดความพึงพอใจ

6.3 เปรียบเทียบตำแหน่งที่ปฏิบัติของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนใช้การทดสอบค่าที (t-test)

6.4 เปรียบเทียบประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน ใช้ค่าเอฟ (F–test)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครู ศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของโดยรวมและรายด้านทุกด้านของ พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก โดยจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการทำงานด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งที่

ปฏิบัติ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า

พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์ การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาตามตามวุฒิการศึกษา พบว่า

พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี และ วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก โดยจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากอภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูชายแดนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1) วามพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูชายแดนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนที่อยู่ตามแนวชายแดนอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบในการจัดทำโครงการในเขตพื้นที่ชายแดน เช่น โครงการยุวมัคคุเทศก์โครงการการศึกษาเพื่อมิตรภาพไทย-กัมพูชา โครงการคืนรากแก้วสู่ดิน และโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต เป็นต้น ซึ่งในแต่ละโครงการข้าราชการครูชายแดนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมเป็นสมาชิกชมรม เป็นคณะทำงาน และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และชุมชน นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีมีนโยบาย ในการพัฒนาโรงเรียนพื้นที่ชายแดน ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนทางด้านวิทยากรท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยี อาคารเรียนและอาคารประกอบ ตลอดจนงบประมาณในด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้โรงเรียนในพื้นที่ชายแดนและจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดต่อกัน มีลักษณะความช่วยเหลือ และร่วมมือกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนการเยือนของระดับผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษาของกันและกันการจัดการฝึกอบรมสัมมนา ประชุมทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตรการศึกษาและพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมให้ครูและนักศึกษาต่างประเทศได้มาศึกษาในประเทศของกันและกันการให้ความร่วมมือด้านการแข่งขันกีฬา การแลกเปลี่ยนทางภาษาวัฒนธรรมและการแสดงการช่วยเหลือในด้านการจัดตั้งสถานศึกษา และอุปกรณ์ทางการเรียน การสอน เป็นต้นจึงส่งผลให้ข้าราชการครูชายแดน โดยรวมมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544: 53-56) ได้ระบุถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ ไว้ว่า เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการทางกาย และความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย และการได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ในการปฏิบัติงานต้านต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จก็จะทำให้บุคคลเห็นคุณค่าของงานในแง ของการเปิดโอกาสสำหรับการแสวงหา และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันที่อบอุ่น รวมทั้งการประสานสามัคคีรักใคร่ปรองดองระหว่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ งานที่เปิดโอกาสให้มีการพบปะสังสรรค์ทางสังคมระหว่างผู้ร่วมงานมักจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นงานที่มีคุณค่าผู้บริหารที่เข้าใจผู้ร่วมงานว่าพยายามดิ้นรนเพื่อให้ความต้องการนี้นี้ได้รับการตอบสนองจะต้องมีการจัดกิจกรรมพิเศษให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ร่วมงาน เช่นการแข่งขันกีฬา ไปเที่ยวปิกนิก และการสังสรรค์ร่วมกัน เป็นต้น

1.2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาตามตำแหน่งที่ปฏิบัติ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ สูงสุด และด้านความสำเร็จในการทำงานต่ำสุด สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมพงษ์ เกษมสิน (2542: 298) กล่าวว่า มีหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน งานที่ตนพอใจ โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ การมีผู้บังคับบัญชาที่มีความสามารถ

ค่าจ้างที่มีความเป็นธรรม ความเสมอภาค ความนุ่มนวลและแนบเนียน การยอมรับนับถือ และความพอใจในสภาพการทำงาน

1.3) พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปีมีความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานสูงที่สุด และด้านความสำเร็จในการทำงานต่ำสุด พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือสูงที่สุด และด้านความสำเร็จ ในการทำงานต่ำสุด พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนสังกัดศูนย์การศึกษา\นอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอภาคตะวันออก ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการได้รับการยอมรับนับถือสูงที่สุด และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่ำสุดสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม คำศรี (2547) ที่ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ณ โรงเรียนปัจจุบัน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยพิจารณาจากทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอร์ซเบอร์ก จำนวน 10 ด้าน ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก 9 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านนโยบาย และการบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ด้านสภาพของการทำงานด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านลักษณะของงาน ด้านการได้รับการยกย่อง และด้านความก้าวหน้า ส่วนด้านเงินเดือนนั้นข้าราชการครูมีความพึงพอใจในระดับมาก การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ณ โรงเรียนปัจจุบัน พบว่า โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านลักษณะของงาน เมื่อจำแนก ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ณ โรงเรียนปัจจุบันแล้ว พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ณ โรงเรียนปัจจุบันน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ ณ โรงเรียนปัจจุบัน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ซึ่งควรจะพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.1 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ควรคำนึงถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแล้วส่งเสริมให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนมีตำแหน่งสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนให้สามารถปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความมั่นใจในตำแหน่งและความก้าวหน้าในอนาคต

1.2 ด้านเงินเดือนและรายได้ ซึ่งยังอยู่ในระดับน้อย ควรจะหาทางส่งเสริมโดยจัดสวัสดิการให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนสามารถมีความเป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันได้ และได้รับการปฏิบัติด้านต่าง ๆ เหมือนกับข้าราชการประจำ

1.3 การมีระเบียบว่าด้วยการจ้างพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนระยะยาว และมีการเพิ่มค่าจ้างตามผลการปฏิบัติงาน

2. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจเกี่ยวกับสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาของอาจารย์ คือ

2.1 พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนควรได้รับการเอาใจใส่ และให้ความสำคัญมากขึ้น

2.2 พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี ควรจะได้รับการส่งเสริมด้านต่าง ๆ มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2.3 พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีควรได้รับการสนับสนุน ให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก่อนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเจาะลึกถึงปัจจัยที่ทำให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนต้องการอยู่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป และควรศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้พนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนลาออก

2. ควรมีการศึกษาในแต่ละภูมิภาคเพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการสอนของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนกับความพึงพอใจของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนต่อสภาพแวดล้อมของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในภาคอื่น ๆ

4. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพของพนักงานราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนทุกภาค

บรรณานุกรม

เกษม คำศรี. (2547). **การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพฯ: โครงการตำราสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2523). **หลักและระบบบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). **การบริหาร.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.